

قسمت اول

۱. صنایع طبیعی (الهی)، صنایع انسانی. علوم طبیعی، علوم انسانی.
۲. اسری یا اسراء؟ ادبیات عرب چه میگوید؟ رابطه سرایت و سیر.
۳. اصول نامگذاری.
۴. معانی قرآن در سه رابطه قابل کشف است.
۵. چرا معانی قرآن بوسیله تفکر و یا استاد و شاگردی قابل کشف نیست؟
۶. کشف معانی قرآن در ارتباط با ائمه اطهار ع.
۷. ارتباط آیات قرآن با طبیعت.
۸. سیر در زمین یا سیر در زمان؟ چگونه از سیر، سرایت پیدا می‌شود؟ سیر بدون سرایت ارزش ندارد.
۹. راسخون فی العلم یعنی کسانی که از سیر به سرایت راه می‌یابند. (انزع البطين)
۱۰. کدامیک: سیر انتقالی یا سیر تکاملی؟
۱۱. ماوراء وجودی، ماوراء مکانی؟
۱۲. کدام حرکت سیر معراجی است؟
۱۳. چهار کلمه حکمت.
۱۴. انسان معراجی با هدف شناخت کلمات حکمت سیر خود را آغاز می‌کند.

۱۵. سیر صعود و نزول از دیدگاه فلاسفه. توصیف بهشت و جهنم در این دیدگاه.
۱۶. دلایل رد نظر فلاسفه.
۱۷. سیر صعود و نزول از دیدگاه قرآن.
۱۸. دلایل فلاسفه وحدت وجود و دلایل رد نظریه وحدت وجود.
۱۹. وجود و ماهیت و تفاوت نگاه فلاسفه و سوفسطایی‌ها.
۲۰. مختصری در توصیف ذات احدی‌الذات.
۲۱. اثبات و شرح اصول اولیه هستی و تعدد آنها در برابر وحدت وجود.
۲۲. شرح سیر صعود و نزول بر مبنای تعدد اصول هستی.
۲۳. توصیف و تعریف حالت تقوی.
۲۴. شرح حالات حضرت رسول ص در ابتدای سیر معراجی و ایجاد حالت تقوی در آن حضرت.
۲۵. لفظ و معنا، آشنایی با کدامیک در اولویت است؟
۲۶. آیات ابتدایی سوره مبارکه نجم و شرح سیر معراجی آن حضرت.
۲۷. حالت لقاءاللهی چیست؟
۲۸. مراکز طلوع علم الهی در برابر پیامبران و تفاوت حضرت رسول اکرم ص با سایر پیامبران.
۲۹. اسفار اربعه ملاصدرا.
۳۰. رابطه بین سدره‌المنتهی در سوره نجم و مسجدالاقصی در سوره اسری.
۳۱. در هر دو سوره میفرماید نزد مسجدالاقصی و سدره‌المنتهی آیات عظمت خود را با او نشان دادیم.

۳۲. آیا سدره‌المنتهی و مسجدالاقصی نام دو مکان است؟
۳۳. چرا منظور از مسجدالاقصی بیت‌المقدس نیست؟
۳۴. كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَنْبِيَاءِ لَفِي عِلِّيِّينَ وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ^۱ و یا جای دیگر می‌فرماید: لَا يَسْمَعُونَ إِلَيَّ الْمَلَائِكَةُ الْأَعْلَى وَيُقَدِّفُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ^۲ یعنی شیاطین نمی‌توانند با ملاء اعلیٰ ارتباط پیدا کنند. بلکه از هر طرف رجم و یا سنگسار می‌شوند. ملاء اعلیٰ یعنی چه؟
۳۵. توضیح و تشریح ساختار فیزیکی عالم هستی بوسیله حدیثی از امام رضاع در تفسیر آیه والسماء ذات الحجبک. عالم هستی به سه بخش تقسیم شده است.
۳۶. شرحی در اطراف وجود و عدم.
۳۷. اثبات وجود انسان در عوالم آفرینش و کرات دیگر.
۳۸. توصیف عرش.
۳۹. آیا رسول اکرم ص قبل از سیر معراجی، به مقاصدی که میخواست به آنجا حرکت کند علم داشت یا خیر؟ معراج تکاملی و علمی مقدم بر معراج سیری و حرکتی است.
۴۰. مقصد اصلی حرکت تکاملی انسانها، آشنایی کامل به ذات مقدس خدا و اسماء و صفات اوست. آیا این امر محال است یا ممکن؟
۴۱. کلمات چهارگانه حکمت. کلمه چهارم شناخت خداست.
۴۲. ذکر دلایل از قرآن و احادیث مبنی بر ممکن بودن شناخت خدا.

^۱ - سوره مبارکه‌ی مطفین - آیات ۱۸ و ۱۹ (نتیجه‌ی اعمال نیک هم عالی‌ترین مقام بهشت است تو نمی‌دانی چیست آن عالی‌ترین‌ها)

^۲ - سوره‌ی مبارکه صافات - آیه ۸

۴۳. آیا این شناخت بدون کمک خود خداوند متعال ممکن است؟
۴۴. چرا دنیا بهشت کافر و جهنم مؤمن است؟ ذکر داستان امام حسن ع با یهودی.
۴۵. معراج چگونه و با چه قدرت و ابزاری ممکن می‌شود؟ آیا آیات قدرت خدا در مسجدالحرام نبوده است که لازم شد پیامبر را به مسجدالاقصی ببرد؟ کدام آیت الهی در مسجدالاقصی هست و در مسجدالحرام نیست؟
۴۶. سرعت‌های آنی چگونه ممکن است؟ وعده‌هایی که خداوند به انسانها در مورد تسلط بر آسمانها می‌دهد، بدون ابزار دسترسی چه فایده‌ای دارد؟
۴۷. اراده کن فیکونی خداوند متعال چگونه به فعلیت می‌رسد؟ آیا فقط لفظ است یا فعل؟
۴۸. بحثی در مورد وحدت وجود و رد آن.
۴۹. اثبات مبادی آفرینش و شرح آن.
۵۰. سه عمل اختصاص به خداوند متعال دارد.
۵۱. بحثی در مورد نفس.
۵۲. اثبات وجود اصلی بنام روح در هستی. اراده و توضیح اسم اعظم.
۵۳. بحثی در مورد فرشتگان و ماهیت آنها. فرشتگان اطوارند نه افراد.
۵۴. براق (مرکب پیامبر در حرکت معراجی) چیست؟
۵۵. بحثی در مورد سرعت نور در فیزیک و درستی یا نادرستی آن.
۵۶. توضیح «خطانه مد بصره».

۵۷. حرکت بدون مبداء و منتها غیر ممکن است.
۵۸. زمان در صنایع الهی و حرکت‌های آنی از بین نمی‌رود (به صفر نمی‌رسد) بلکه خیلی کم می‌شود و در ثانیه یا کسری از ثانیه انجام می‌شود.
۵۹. احاطه بر ابعاد و اعداد مخصوص خداست، انسان قادر به درک بینهایت نیست.
۶۰. دو راه برای پیدایش حرکت‌های آنی.
۶۱. شرحی در مورد نفس و صفحه وجود انسان. موجودیت انسان اصالتاً به نفس اوست.
۶۲. هدف از سیر معراجی همان هدف خلقت است و فقط انسان می‌تواند این هدف را تحقق بخشد.
۶۳. انسان کامل مسجود فرشتگان است. شیاطین از انسان کامل اطاعت نمی‌کنند. (سجده نمی‌کنند).
واقعیت این سجده کردن و نکردن چیست؟ جنسیت خاک و آتش یعنی چه؟
۶۴. معنای مشاهدات معراجی پیامبر اکرم ص.
۶۵. اینکه می‌فرماید: منادی از چپ و راست مرا صدا کرد و من اعتنا نکردم و به راه مستقیم رفتم یعنی چه؟
۶۶. آنجا که اقسام فرشتگان و کارهای آنها را توضیح می‌دهد یعنی چه؟ عزرائیل را خشن و دید و فرشته‌ای را دید نیمی از برف و نیمی از آتش. تاویل این تعبیر چیست؟
۶۷. در آسمان سوم حضرت موسی ع و در آسمان چهارم حضرت عیسی ع و در آسمان ششم حضرت ابراهیم ع را مشاهده کرد. واقعیت چیست؟
۶۸. جبرائیل از من عقب افتاد یعنی چه؟

۶۹. داستان قصر سازی فرشتگان در بهشت چیست؟
۷۰. مشاهده وضعیت انسانهای جهنمی در سیر معراجی.
۷۱. آیا این مشاهدات عینی است یا علمی؟ معانی عمیق و عرفانی آنها چیست؟
۷۲. معراج، هم یک حرکت تکاملی است هم یک حرکت انتقالی.
۷۳. آیا خداوند متعال دیدنی است؟
۷۴. عرفا در ارتباط با شناخت خدا چه می گویند؟
۷۵. دید علمی بر دید عینی مقدم است. (كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ).
۷۶. مراتب علم: علم یقین، عین یقین، حق یقین.
۷۷. به چه دلیل زندگی آخرتی (بهشتی و جهنمی) در روی همین کره زمین ولی در آینده زمان با قیام امام زمان عج دایر می شود؟ (دلایل نقلی و عقلی)
۷۸. حرکت معراجی و تکاملی اجتماعی!
۷۹. وضعیت انسان در هدف چگونه است؟ آن تمدن عالی بشری چگونه به دست می آید؟
۸۰. تکامل جامعه در مسیر تکامل حکومتهاست. سیر تکاملی حکومتها چگونه است؟
۸۱. داستان خواب یکی از سلاطین بابل و تعبیر آن توسط دانیال نبی در باره سیر تکاملی حکومتها.
۸۲. تاویل جبال در قرآن کریم، قدرتها هستند.
۸۳. وضعیت تکاملی پیامبران.
۸۴. تاویل کوه قاف و چشمه آب حیات و ذوالقرنین (کیفیت آخرین حکومت، حکومت امام زمان عج).

۸۵. چرا صاحب الزمان؟
۸۶. انتهای معراج اجتماعی، حکومت امام زمان ع در مدینه فاضله است. مشخصات و کیفیت این حکومت چیست؟
۸۷. چرا تمام انسانها در انتظار زندگی ایده‌آل هستند؟
۸۸. از مسیر علل و عوامل طبیعی پیدایش زندگی ایده‌آل ممکن نیست.
۸۹. امام زمان عیج چگونه زندگی ایده‌آل درست می‌کند؟
۹۰. وَ قَدِمْنَا إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَّنْثُورًا. این آیه در سوره فرقان ناظر به چیست؟
۹۱. چرا خداوند متعال زندگی انسان را در دو مرحله دنیا و آخرت مقدر کرده است؟ نوبت اول به دست انسان و نوبت دوم به دست خدا.
۹۲. ابزار امام زمان ع برای ساختن زندگی ایده‌آل چیست؟
۹۳. هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ. حدیث امام صادق ع در شرح این آیه در سوره ص در خصوص آثار زیارت امام حسین ع و سرمایه‌های وجودی ائمه اطهار ع.
۹۴. چرا زندگی آخرت در شعاع حکومت این ۱۴ نفر دایر می‌شود؟
۹۵. انسانها از دو راه تحویل حکومت ائمه ع و زندگی آخرتی می‌شوند.
۹۶. خداوند متعال با چه تدبیری انسانها را در حرکت اجتماعی خود، خواهی نخواهی به دایره حکومت خود می‌کشد؟

۹۷. تشریح طبقات اجتماعی از نظر اختلافات فکری به شکل دو مخروط که از قاعده به هم متصلند. یکی

به اعلیٰ علیین و دیگری به اسفل السافلین.

۹۸. شرح آیه: لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ در سوره انشقاق در این ارتباط.

۹۹. شرح داستان هابیل و قابیل در توصیف حرکت اجتماعی دو گروه بشریت.

۱۰۰. چرا طبیعت در زندگی دنیا در اختیار هر دو گروه حق و باطل قرار می‌گیرد؟ (لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَ

مَتَاعٌ إِلَيَّ حِينٍ)

۱۰۱. آیا پیدایش ثواب و عقاب، پیش از بلوغ انسان‌ها به رشد ایمانی و عقلی محال و ممتنع است؟

۱۰۲. مشخصات دو گروه حق و باطل و سیر حرکتی آنها بسوی درجات و درکات. تحولات هفتگانه

بشریت از زمان ظهور آدم و ذکر مشخصات هر مرحله.

۱۰۳. تناسب پیامبران هر مرحله با مردم همان زمان.

۱۰۴. از زمان آدم تا زمان حضرت ابراهیم و حضرت موسی، بشریت در سه تحول تکاملی و قهقرایی قرار

گرفته است.

۱۰۵. تحول چهارم و مشخصات آن.

۱۰۶. ظهور اسلام و تحول پنجم. تحول ششم بعد از ظهور اسلام تا زمان قیام قائم عج.

۱۰۷. وضعیت و مشخصات دوران بعد از اسلام. تحولی که بوسیله ائمه اطهار ع بوجود آمد.

۱۰۸. تحول هفتم، پس از ظهور.

۱۰۹. حرکت از دایره طبیعت به دایره مشیت. (محکوم طبیعت یا حاکم بر طبیعت، کدامیک؟)

۱۱۰. این حرکت با شناخت کلمات چهارگانه حکمت ممکن است.
۱۱۱. صنایع طبیعی در مقدمه صنایع ارادی و اعجازی لازم است.
۱۱۲. حکومت امام زمان ع و اولیاء خدا که همان قیامت است از مسیر همین حرکت ساخته می‌شود.
۱۱۳. شرح چند نمونه از آیاتی که اثبات می‌کند: اداره انسانها در حکومت امام ع و زندگی آخرتی از مسیر اراده و اعجاز صورت می‌گیرد. *أَمْ لَهُمْ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ مَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُوا فِي الْأَسْبَابِ جُنْدٌ مَا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِنَ الْأَحْزَابِ*. (سوره ص) - *يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَ الْإِنْسِ إِنِ اسْتَعْظَمْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ فَانفُذُوا لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ* (سوره الرحمن) - *يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكِتَابِ* (سوره انبیاء) - *وَ الْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ السَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ* (سوره زمر).
۱۱۴. وعده‌هایی که خدا به انسان می‌دهد جز با این شیوه زندگی و تسلط بر کائنات ممکن نیست.
۱۱۵. درکات جهنم در برابر درجات بهشت.
۱۱۶. جهنم چگونه ساخته می‌شود؟
۱۱۷. *يَسْأَلُونَ أَيَّانَ يَوْمَ الدِّينِ يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ ذُوقُوا فَتَنَتِكُمْ هَذَا الَّذِي كُنتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ*. این آیه در سوره ذاریات به چه چیزی اشاره می‌کند؟
۱۱۸. ذرک به چه معنی است؟
۱۱۹. چرا حرکت در خط کفر، بن بست است؟ قرآن چه می‌گوید؟
۱۲۰. چرا به کفار مهلتی بنام دنیا داده شده است؟ آیاتی که به این موضوع اشاره می‌کنند.
۱۲۱. تکرار سه باره کلمه قاره در سوره قارعه به چه دلیل و مؤید چیست؟

۱۲۲. روز قیامت روز ظهور تاویل قرآن است یعنی چه؟
۱۲۳. آیا حرکت انتقالی پس از حرکت تکاملی لازم است؟ (دیدن بعد از دانستن لازم است؟)
۱۲۴. وعده‌هایی که خداوند متعال به انسانها می‌دهد مناسب زندگی دنیا نیست. تحقق این وعده‌ها چگونه ممکن است و چرا زندگی دنیا مناسب شأن انسان نیست.
۱۲۵. توصیف ساختار عالم هستی. (هفت آسمان و زمین چیست؟)
۱۲۶. توصیف سه بخش هستی با استناد به آیات قرآن کریم.
۱۲۷. سماء بصورت مفرد و جمع هر کدام به چه معنی است؟
۱۲۸. آیا در کرات دیگر انسان زندگی می‌کند؟
۱۲۹. شرح حدیث امام رضاع در تفسیر آیه: والسماء ذات الحجبک.
۱۳۰. تفسیر و تاویل آسمان در قرآن.
۱۳۱. آیا هدف خدا از خلقت کمیت‌هاست است یا کیفیت‌ها؟
۱۳۲. معرفت کامل خداوند متعال هدف خلقت است.
۱۳۳. انسانها پس از رسیدن به هدف غایی خلقت به چه کاری مشغولند؟
۱۳۴. آیا معرفت به ذات خدا ممکن است؟
۱۳۵. عبادتها کی خاتمه پیدا می‌کند؟
۱۳۶. فهمیدن و یادگرفتن تنها کار در زندگی آخرتی است.

۱۳۷. بعد از شناخت هستی، بزرگترین و تنها مجهول باقی مانده برای انسان، شناخت و رؤیت ذات مقدس

خداوند متعال است و عطش این دیدن روز به روز بیشتر می‌شود. آیا این نیاز پاسخی دارد؟

۱۳۸. کدام آیات حالت لقاءاللهی را اثبات می‌کند؟

۱۳۹. آیا چهارده معصوم ع در حالت لقاءاللهی هستند؟

۱۴۰. با توجه به اینکه ذات مقدس خدا نمی‌تواند جلوی چشم ما قیافه بگیرد، کیفیت رؤیت خداوند متعال

چگونه است؟ آیا این رؤیت، علمی است؟

۱۴۱. مختصری در عظمت حضرت زهرا س و آیات کبرای الهی.

۱۴۲. فلاسفه در مورد رؤیت حق تعالی چه می‌گویند؟ (مشاء و اشراق)

۱۴۳. آیا تعلیمات قرآن و ائمه ع نظر فلاسفه را تایید می‌کند؟

۱۴۴. چرا ظاهر برخی آیات نظر فلاسفه را تایید می‌کند؟ واقعیت چیست؟

۱۴۵. «مع کل شیئی لا بمقارنه و غیر کل شیئی لا بمزایله» یعنی چه؟

۱۴۶. آیه شریفه: «أَلَمْ تَرَ إِلَىٰ رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظَّلَّٰلَ وَ لَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا»

×چگونه توسط فلاسفه توجیه می‌شود؟

۱۴۷. وجود و ماهیت.

۱۴۸. تفاوت عرفان و فلسفه.

۱۴۹. پاسخ فرضیه‌های فلاسفه و عرفا.

۱۵۰. صمدیت خداوند متعال یعنی چه؟

۱۵۱. شرحی در تعریف خداوند متعال.
۱۵۲. تعریف دو شیئی متباین؟ تباین در زمان، مکان و وجود.
۱۵۳. اثر ذاتی، اثر ارادی.
۱۵۴. مشائیون چه می‌گویند؟
۱۵۵. اشراقیون چه می‌گویند؟
۱۵۶. شرحی مختصر در تشریح سوره مبارکه توحید.
۱۵۷. ارتباط با خدا فقط از طریق مرکز وجودی انسان (نفس) ممکن است.
۱۵۸. کیفیت ارتباط خدا با پیامبران قبل از حضرت محمد ص چگونه است؟
۱۵۹. خداوند «فاعل لا بالحرکه» است یعنی چه؟
۱۶۰. چرا خدا به موسی ع فرمود: لن ترانی؟
۱۶۱. کیفیت ارتباط قلبی با خدا و احادیث مربوطه.
۱۶۲. تفاوت چگونگی ارتباط حضرت محمد ص و دیگر پیامبران با خداوند متعال.
۱۶۳. تشریح حالات بعثت پیامبر.
۱۶۴. تشریح سیر صعود و نزول حضرت در ابتدای سوره نجم.
۱۶۵. آیه «فتبارک الله احسن الخالقین» چه موقعی تحقق پیدا می‌کند؟
۱۶۶. شرح مختصری در کیفیت بهشت.

قسمت دوم

۱۶۷. تعریف حالت تقوی.

۱۶۸. پیدایش دو سیر صعود و نزول بلافاصله بعد از پیدایش حالت تقوی.

۱۶۹. تمرین حالت تقوی در مراسم حج.

۱۷۰. سیر صعودی در آیه شریفه: إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ (سوره شریفه فاطر)

۱۷۱. در پایان سیر صعودی و قبل از شروع سیر نزولی انسان چه چیزهایی می آموزد؟

۱۷۲. آیا انسان در انتهای سیر صعودی، دوره می بیند که چگونه بشریت را مانند خداوند متعال اداره کند؟

۱۷۳. این جمله: إِذْ يَغْشَى السُّدْرَةَ مَا يَغْشَى^۳. خیلی جمله عجیبی است.

۱۷۴. اِنَّ عَلَيَا مَمْسُوسٌ^۴ به ذات الله. یعنی چه؟

۱۷۵. وَاللَّآخِرَةُ اَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَاكْبَرُ تَفْضِيلاً^۵ یعنی اینکه: خداوند این زندگی دنیا را کودکستان معرفی کرده

و فرموده آن چه در دنیا به شما داده ام یک وسائل کودکانه و یا اسباب بازی است که برابر شان و

معرفت شما به وجود آمده.

۱۷۶. توصیه امام موسی ابن جعفر ع به هشام در مورد کسب علم و معرفت که همه جا اصرار دارد که

هشام آن چه در پیشگاه مقدس الهی و در درجات زندگی بهشتی، تو را و دیگران را بالا و پائین

می برد عقل و معرفت است نه عبادت و بندگی یا تکرار مراسم دین و مذهب. پس همه جا سعی کن

از طریق تفکر و مطالعه در آیات عظمت خدا و مخلوقات او در عالم، ضمن استمداد و کمک خواهی

^۳ - سوره مبارکه نجم.

^۴ - سوره مبارکه اسری.

از خداوند متعال، درجات معرفت تو بهتر و بالاتر باشد. و ذکر داستان جایگاه بهشتی عابدی که به تنهایی مشغول عبادت بود.

۱۷۷. هیچ موجودی مناسب شان خدا نیست که عرش و کرسی سلطنتی او باشد جز انسان. حدیث قدسی می‌فرماید: لا یسعی ارضی و لا سمائی ولكن یسعی قلب عبدی المومن. یعنی زمین و آسمان با این عظمت و وسعت مناسب شان من نیست که جای من باشد و قصری با این آبادی و فراخی داشته باشم. تنها جایی که مناسب شان من است که در آنجا نزول اجلال کنم و در آنجا باشم و بنشینم قلب بنده مومن است.

۱۷۸. جمله «فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ» کجا مصداق پیدا می‌کند؟

۱۷۹. معانی انسانی سدره المنتهی.

۱۸۰. در کیفیت عظمت انسان کامل و علی ع و حضرت زهرا س.

۱۸۱. رابطه آیه «إِذْ يَغْشَى السُّدْرَةَ مَا يَغْشَى» با جمله علی ع که می‌فرماید: ما رایت شیاً الا و رایت الله قبله و بعده و معه.

۱۸۲. شرح حدیث: ان علیاً ممسوس بذات الله؟

۱۸۳. اینکه در سیر معراجی جبرائیل از حضرت رسول اکرم ص عقب افتاد به چه معنی است؟

۱۸۴. جَنَّةُ الْمَأْوَى چطور بهشتی است؟

۱۸۵. آخرین تجهیزاتی که در انتهای تکامل در اختیار انسان قرار می‌گیرد چیست؟

۱۸۶. حدیث قدسی نافله به چه موضوعی اشاره می‌کند؟ (لا يزال عبدی يتقرب الی بالنوافل حتی احبه، فاذا احببته، كنت سمعه الذی به یسمع و بصره الذی یبصره فیه و یده الی یبطش بها حتی اقول انا کن فیکون و یقول هو کن فیکون. یعنی بندگان من که تقرب به من پیدا می‌کنند و مجهز به علوم الهی و توحیدی می‌شوند کارشان به جایی می‌رسد که در شنوائی و بینائی و توانائی مانند خدای خود هستند. همان طور که خدا آن چه می‌خواهد به محض خواستن شدن است و حاکمیت بر تمامی کائنات دارد. این بنده مومن هم یک چنان توانائی پیدا می‌کند که آن چه می‌خواهد می‌شود.)

۱۸۷. آخرین تجهیزات در اختیار امام زمان عج است.

۱۸۸. تسلط انسان بر طبیعت و کائنات و گسترش اراده او در پهنه هستی با در اختیار گرفتن روح کلی هستی صورت می‌گیرد.

۱۸۹. گریزی به اصول اولیه خلقت و توصیف ماده اولیه در خطبه حضرت زهرا س.

۱۹۰. جمله «خلقکم الله انوارا و جعلکم به عرشه محققین» در زیارت جامعه کبیره، شرح تجهیزات وجودی ائمه اطهار ع است.

۱۹۱. سیر انتقالی را خداوند در قرآن با کلمه طی السماء تعریف میکند: «یَوْمَ نَطْوِی السَّمَاءَ کَطَیِّ السَّجْلِ لِلْکُتُبِ» و همچنین «وَالْأَرْضُ جَمِیْعًا قَبْضَتُهُ یَوْمَ الْقِیَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِیَّاتٌ بَیْمِینِهِ». قبضه و یمین چیست؟

۱۹۲. احاطه وجودی انسان به هستی در آیه: «وَ کَذَٰلِکَ نُرِیْ اِبْرَاهِیْمَ مَلٰٓئِکٰتِ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ وَ لَیْکُوْنُ مِنَ الْمُوْقِنِیْنَ» و شرح داستان این احاطه توسط حضرت ابراهیم ع.

۱۹۳. شرح کیفیت قیام امام زمان عج بوسیله این احاطه وجودی که مصداق آیه «وَالْأَرْضُ جَمِيعاً قَبْضَتُهُ يَوْمَ

الْقِيَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ» هست.

۱۹۴. تقدم با سیر تکاملی است یا سیر انتقالی؟

۱۹۵. آیا دنیا یعنی کره زمین؟

۱۹۶. خداوند متعال از هر وعده‌ای که می‌دهد نمونه هم آورده است.

۱۹۷. ذکر نمونه‌هایی از سفرهای آنی.

۱۹۸. آیا وعده‌های خداوند متعال با توانایی ما تناسب دارد؟

۱۹۹. نفی هر امتیازی از کفار به معنی اثبات آن برای مؤمنین است.

۲۰۰. کروییت هستی.

۲۰۱. محدودیت هستی اجتناب ناپذیر است. ذکر دلایل عقلی و نقلی.

۲۰۲. چرا فلاسفه مجبور شده‌اند خلق را اثر ذاتی خالق بدانند؟ و چگونه این اجبار رد می‌شود؟

۲۰۳. ذکر دو داستان در ارتباط با حرکت‌های آنی و طی الارض.

۲۰۴. مسجدالاقصی یا اقصای عالم آفرینش؟

۲۰۵. قرآن برای حقایقی که اشاره می‌کند، نمونه می‌آورد.

۲۰۶. هر آرزوی که در انسان پیدا می‌شود و باید قابل تحقق یافتن باشد.

۲۰۷. آیات «وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ» (آل عمران)

«يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُذُوا لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا

بِسُلْطَانٍ» (الرحمن) «يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ وَعَدًّا عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا

فَاعِلِينَ» (انبیاء) اشاره به چه واقعیتی می‌کند؟

۲۰۸. آیا در عالم غیر از کره زمین عوالم آباد دیگری نیز وجود دارد؟ اگر هست چگونه می‌توان به آنها سفر

کرد؟ آیا در این مسافرتها با علوم جدیدی روبرو خواهیم شد یا با آن چیزی که در کره زمین دیده‌ایم

تفاوتی ندارد؟

۲۰۹. «أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ» (نور) «وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلِي

كُلُّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» (آل عمران) «وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَائِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَمٌ أَمْثَالُكُمْ مَا فَرَّطْنَا

فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلِي رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ» (انعام). این آیات و امثال آنها آیتی است که از وجود

حیات و زندگی و انسانهای عاقل و متمدن در آسمانها خبر می‌دهد.

۲۱۰. مالکیت (مالک) با پادشاهی (مَلِك) چه تفاوتی دارد؟

۲۱۱. آیا ممکن است منظور خدا از عوالم آباد خارج از کره زمین، عالم فرشتگان باشد و نه انسانها؟

۲۱۲. ماهیت فرشتگان چیست و اسامی آنها مانند جبرائیل و میکائیل و عزرائیل به چه مفهومی است؟

۲۱۳. این آیه در سوره مبارکه شوری به چه واقعیتی اشاره می‌کند؟ «وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَ

مَا بَثَّ فِيهِمَا مِنْ دَابَّةٍ وَهُوَ عَلِي جَمْعُهُمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ» یعنی از جمله آیات عظمت خدا خلقت

آسمانها و زمین است و خلقت این همه جنبنندگان که در آسمانها و زمینها آفریده است. او زمانی

که بخواهد می‌تواند بین جنبندگانی که در آسمانها و زمین هستند جمع کند و هر دو طایفه را با

یکدیگر محشور نماید

۲۱۴. کلمه دابه در قرآن فقط به انسان اشاره می‌کند؟ این کلمه در آیه ۸۲ سوره مبارکه نمل چه معنایی

دارد؟

۲۱۵. چه رابطه‌ای بین جمع کردن انسانها با یکدیگر در سوره شوری با روایات مربوط به شرایط بعد از

ظهور امام زمان عج است؟ الا لا یحملن احدکم معه ماء ولا غذاء فان بیده علیه السلام عصا موسی و

حجره. یعنی منادی به مردمی که میخواهند به آسمانها بروند صدا میزند که هیچ کس با خود آب و

غذا و یا زاد و توشه سفر بر ندارد، زیرا عصای موسی و سنگی که حضرت موسی از آن چشمه‌های

آب جاری کرده است در اختیار امام است.

۲۱۶. اراده کن فیکونی چگونه کار می‌کند؟ تجهیز امام ع به اسم اعظم خدا به چه معنی است؟

۲۱۷. چرا حجت خدا در هر زمانی که ظاهر می‌شود بایستی در علم و صنعت آن چه در زمان معمول است

و مردم به آن مبتلا هستند، بهتر و بالاترش را بیاورد؟ یدالله فوق ایدیهیم به چه معناست؟

۲۱۸. ماهیت موت و حیات عمومی که در قرآن اشاره شده است چیست؟ چرا خواهی نخواهی موت بر

انسان عارض می‌شود؟ آیا می‌توان جلوی مرگ را گرفت؟

۲۱۹. آیه «وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَ يَغْفُوا عَنْ كَثِيرٍ» در سوره شوری به چه واقعیتی

اشاره می‌کند؟

۲۲۰. آیا اگر در دایره حکومت کامل الهی قرار بگیریم موت برطرف خواهد شد؟

۲۲۱. تقدیر و سرنوشت تمام انسانهای کره زمین و سایر عوالم دیگر، یکسان است.

۲۲۲. چرا خداوند متعال عده‌ای را از مرگ عمومی استثناء می‌کند؟ این عده چه کسانی هستند؟

۲۲۳. در حکومت امام زمان ع مرگ و مرض از بین می‌رود.

۲۲۴. چه آیاتی از حیات عمومی اهل آسمانها و زمین خبر می‌دهد؟

۲۲۵. نوع انسان در هندسه خلقت و تربیت نقشه مشترکی دارند.

۲۲۶. بعضیها در تفسیر آیاتی که از موت عمومی اهل زمین و آسمان خبر می‌دهد می‌گویند منظور اهل زمین

انسانها هستند و منظور از اهل آسمان فرشتگانند. تا جایی که میگویند جبرائیل و عزرائیل و میکائیل و

اسرافیل که فرشتگان مقرب خدا هستند آنها هم می‌میرند. در این موقع که کسی به جز خدا باقی

نمانده است خداوند صدا میزند: مَنْ الْمَلِكُ الْيَوْمَ؟ امروز پادشاهی مال چه کسی است؟ و چون کسی

نیست که جواب خدا را بدهد و همه آفرینندگان مرده‌اند خداوند خودش جواب خود را می‌دهد و

میگوید: لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ. (غافر) یعنی پادشاهی امروز مخصوص خداوند واحد و قاهر است. پاسخ

این نوع تفاسیر چیست؟

۲۲۷. مرگ فرشتگان بی معنی است! یک حقیقت مجرد موت ندارد.

۲۲۸. شرح جنسیت و ماهیت فرشتگان.

۲۲۹. حکمت موت و حیات چیست؟

۲۳۰. امام حسین ع در دعای عرفه، حکمت این تغییرات و حوادث و ابتلائات را در زندگی انسان چه

چیزی عنوان می‌کند؟

۲۳۱. آیا انسان می‌تواند با تلاش خود بر مرگ پیروز شود؟

۲۳۲. به چه دلیل سرنوشت و تقدیر تمام انسانهایی که در عوالم دیگر زندگی می‌کنند همانند سرنوشت

انسانهای کره زمین است؟

۲۳۳. بحثی در اطراف نقص و کمال.

۲۳۴. شرح سه مرحله تحول انسان از خلقت تا رسیدن به کمال. (خلقت - حرکت در مسیر فطرت -

تفویض کامل امور به خدا)

۲۳۵. اگر انسان بر اساس فطرت خود حرکت کند و کسی در تربیتش مداخله نکند، مسلمان زندگی می‌کند

و مسلمان می‌میرد.

۲۳۶. انسانها در خلقت برابر هستند. دلیل خلقت‌های ناقص چیست؟

۲۳۷. کودکی که به دلیل فساد والدین، در خلقت، مقتضیات بدی پیدا می‌کند، گناهش چیست؟ آیا این

مقتضیات خونی و مزاجی از انسان سلب اختیار می‌کند؟

۲۳۸. انسانهایی که در مسیر مزاج و مادیت حرکت می‌کنند و به قضاوت عقل و فطرت خود اعتنا نمی‌کنند،

چه وضعی پیدا می‌کنند؟

۲۳۹. خلود در جهنم یعنی خلود در جهل و نادانی.

۲۴۰. تفاوت امام‌های معصوم ع با انسانهای عادی مانند سلمان و ابوذر در چیست؟

۲۴۱. بیان داستان خضر و موسی.

۲۴۲. نقشه خلقت و تربیت خدا همیشه و در همه جا یکسان است.

۲۴۳. تغییر در هر چیزی دلیل نقص است. وقتی کامل می‌شود تغییر ممکن نیست.

۲۴۴. چگونه بین انسان و سایر موجودات عالم یگانگی پیدا می‌شود؟ اهلیت چگونه شکل می‌گیرد؟ چطور است که انسان کامل با تمامی موجودات اهلیت دارد؟ ذکر چند نمونه از امام صادق ع و امام رضا ع و امام هادی ع.

۲۴۵. بوسیله این اهلیت، حاکمیت پیدا می‌شود.

۲۴۶. عوامل پیدایش این یگانگی یکی ایمان به خداوند متعال و دیگری مشابهت جنسی بین انسان و سایر مخلوقات است.

۲۴۷. عالم خلقت در ارتباط با انسان به کیفیتی است که اگر گیاهی در گوشه بیابان بخشکد و یا حیوان و حشره ای از بین برود، به همان میزان ثروت انسان تقلیل پیدا می‌کند و کم می‌شود. آن چه در عالم هست از جسمانیات و روحانیات برای خداوند متعال قابل استفاده نیست

۲۴۸. چرا عالم خلقت فقط برای انسان خلق شده و تنها موجود ذی شعوری که می‌تواند هدف خدا را از خلقت برآورده کند انسان است؟

۲۴۹. «أَوْلَئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ، الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ» (مؤمنون ۱۰) منظور از وراثت انسان چیست؟

۲۵۰. ماهیت شیطان چیست؟

۲۵۱. چرا علی ع سب و لعنی را که به دستور معاویه واقع می‌شود عامل رشد و عظمت خود میدانند؟

۲۵۲. انسان نسخه جامع تمامی کائنات است.

۲۵۳. تفاوت شیئی و شخص. بجز خداوند متعال و انسان که شخص هستند، ماسوای این دو همه شیئی هستند.

۲۵۴. «فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَ نَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ» (حجر ۲۹). آیا روحی که بواسطه آن انسان مسجود فرشتگان می شود، همان روح حیات است؟

۲۵۵. زبان حال و زبان مقال.

۲۵۶. بحثی در مورد چگونگی پیدایش علم در وجود انسان.

۲۵۷. بالاترین لذت و نعمت رابطه انسان با خداست.

۲۵۸. لذتهایی که خداوند متعال وعده داده است از چه راهی حاصل می شود؟

۲۵۹. منظور خدا از دو باغ و دو چشمه و که در آیات قرآن ذکر شده است. کمیتهای نیست.

۲۶۰. برای تحقق وعده های خداوند متعال چه عواملی لازم است در اختیار ما قرار بگیرد؟

۲۶۱. کسانی که میگویند معراج حضرت رسول ص از نوع سیری نیست و فقط تکاملی است چه دلایلی دارند؟

۲۶۲. معرفت ذات به ذات و معرفت ذات به آیات چه تفاوتی دارد؟

۲۶۳. ممنوعیت تفکر در ذات خدا یک ممنوعیت قهری است.

۲۶۴. ائمه ع ذات خدا را شناخته اند.

۲۶۵. معراج هم سیر تکاملی است هم سیر انتقالی.

۲۶۶. انسانها با احاطه علمی به همه کائنات باز هم از جزئیات حوادث جهان و انسان بیخبرند. مگر این که یا در برابر حوادث جزئی حاضر شوند و از نزدیک ببینند و یا این که این حوادث جزئی به آنها مخایره شود.

۲۶۷. علم به کلیات (علم حضوری)، علم به جزئیات (علم حصولی).

۲۶۸. دلیل سیر انتقالی، علم به جزئیات است. و دلیل سیر تکاملی، علم به کلیات.

۲۶۹. اراده انسان قابل گسترش است و می تواند از محدوده بدن فراتر رود.

۲۷۰. وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَثَّ فِيهِمَا مِنْ دَابَّةٍ وَهُوَ عَلِيٌّ جَمْعُهُمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ.
(شوری). دابه در این آیه، منظور انسان است.

۲۷۱. رد تبدیل ماده به انرژی.

۲۷۲. موانع حرکات سریع و آنی.

۲۷۳. سرعت های آنی با استفاده از مجردات صورت می گیرد.

۲۷۴. توصیف مفصل مجردات.

۲۷۵. تزامم و تعانی.

۲۷۶. رابطه مجردات و مادیات.

۲۷۷. تشریح ماهیت حرکت در هستی.

۲۷۸. حرکت چه از نوع تکاملی و چه از نوع انتقالی دو سرمایه لازم دارد.

۲۷۹. تشریح جمله: لا حول و لا قوة الا بالله.

۲۸۰. بحثی در اطراف ممتنع و ممکن.

۲۸۱. وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ (زمر). یعنی

آسمانها به دست قدرت خدا در نوردریده می‌شود و تمام کره زمین در قبضه تصرف خدا قرار می‌گیرد.

و در آیه يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ (انبیاء) میفرماید: همان طور که شما برگ کاغذی را

به دست خود می‌پیچید، اول آن را در آخر و یا آخر آن را در اول قرار می‌دهید و این پیچیدن با

سرعت انجام می‌گیرد خدا هم قدرت دارد آخر عالم را در اول آن و یا اول آن را در آخر قرار دهد.

(این موضوع اشاره بسیار نزدیکی دارد به موضوع فضا - زمان در نسبیت عام و کرمچاله).

۲۸۲. محدودیت در حرکت به دلیل محدودیت در اعمال نیرو و عدم امکان حذف موانع حرکت است. آیا

این محدودیت‌ها قابل رفع نیست؟

۲۸۳. تشریح حرکات تکاملی و قهقرایی (تسافلی) و نتایج این حرکات، درجات در برابر درکات.

۲۸۴. تعریف سجین، خلود در جهنم و فلق.

۲۸۵. خلود در جهنم، به چه دلیل؟

۲۸۶. تشریح دو گروه ضالین و مغضوبین علیهم در سوره حمد.

۲۸۷. دلایل مغضوبیت بنی اسرائیل را که نمونه کامل مغضوبین علیهم هستند.

۲۸۸. کل بشریت از ابتدا تا انتها در دو گروه قرار می‌گیرند. تشریح سیر حرکت این دو گروه از هابیل و

قابل تا آخرالزمان.

۲۸۹. خداوند به کفار در زندگی دنیا فقط سه بار مهلت می‌دهد.

۲۹۰. تعمیم آنچه برای بنی اسرائیل در آیات این سوره ذکر شده به کل بشریت و ماهیت مهلت‌های سه‌گانه در آخرالزمان.

۲۹۱. مدیریت انسان بر انسان قابل دوام نیست، هر که خلق کرده هم او هم به ثمر خواهد رساند. وَ رَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَ يَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ. (قصص). در آخرالزمان، بشریت به این فهم خواهد رسید.

۲۹۲. چرا پیامبر و ائمه ع از خودمان به خودمان اولی ترند؟

۲۹۳. بیان دلایل نقلی از آیات قرآن و احادیث در خصوص استیصال جهانی قبل ظهور قیامت یا قیام امام زمان عج.

۲۹۴. تاویل آیات: هَلْ أَتَيْكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ.

۲۹۵. تبیین و تشریح آیات سوره همزه.

۲۹۶. نار کبری (آتش کبری) در قرآن چیست؟

۲۹۷. منظور از فتح اکبر در قرآن چیست؟

۲۹۸. ذکر تاریخچه قوم بنی اسرائیل.

۲۹۹. ترجمه و تشریح آیات مربوط به بنی اسرائیل.

۳۰۰. تکرار سرنوشت قوم بنی اسرائیل و مهلت‌های سه‌گانه برای مسلمانان.

۳۰۱. چگونه ممکن است در زندگی آخرتی در حالی که آزادی مطلق هست، نظام مطلق هم هست؟

۳۰۲. نحوه پیدایش جهنم.

۳۰۳. مومن و کافر در ساختار خلقتی کاملاً شبیه هم هستند.

۳۰۴. خداوند انسانهای صالح و عادل را در مسیر صلح و عدالت کمک می کند ولیکن انسانهای ظالم و

فاسق را در مسیر ظلم و فساد به خودشان واگذار می کند. نه مانع آنها می شود که نتوانند به راه ظلم

و فساد بروند و نه هم آنها را کمک می کند که به راه ظلم و فساد بروند.

۳۰۵. انسان بدون اسباب و ابزار فساد خلق شده است.

۳۰۶. حکمت اجتماعی خلق شدن انسانها.

۳۰۷. جهنم سازی به دست انسان است نه خدا.

۳۰۸. کیفیت ساخت و سازندگی تربیتی در انسان.

۳۰۹. حرکت اجباری و اختیار فقط در انتخاب مسیر حرکت است. خداوند متعال از این اجبار در حرکت به

سیاق تعبیر می کند و می فرماید: وَ سِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا (زمر ۷۱) وَ سِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا

رَبَّهُمْ إِلَىٰ الْجَنَّةِ زُمَرًا (زمر ۷۳)

۳۱۰. انسان چگونه بر اساس اقتضای مزاج و طبیعت و یا عقل و فطرت خود حرکت می کند و نتایج این

حرکات چگونه باعث ساخت و سازندگی در وجود انسان می شود. نتایج و ثمره وجودی انسانهایی

که در این دو خط حرکت می کنند به درخت زقوم و درخت طوبی تعبیر شده است.

۳۱۱. آفرینش کافر از آتش و مؤمن از خاک چه مفهومی دارد؟ خلقت دوم چیست؟

۳۱۲. آیات و اخباری از ائمه ع که ظاهراً حرکت انسانها را مربوط به خلقت می داند، نشانگر جبر است و

اینطور نمایش می دهد که انسانها بر پایه خلقت خود فعالیت می کنند و طبیعت بر آنها

حاکمیت دارد. مانند این حدیث: شیعتنا منا خلقوا من فاضل طیتتنا یحزنون لحزننا و یفرحون لفرحنا.

یعنی شیعیان ما امامها از جنس خود ما هستند. از زیادی گل ما خلق شده‌اند وقتی که ما امامها را محزون ببینند محزون می‌شوند و اگر ما را خوشحال و با نشاط ببینند آنها هم نشاط پیدا می‌کنند. این احادیث چگونه توجیه می‌شوند؟

۳۱۳. مختصری در مورد کیفیت خلقت انسان.

۳۱۴. مختصری در تشریح ماهیت جن و دلیل اینکه عنوان شده جن از آتش است.

۳۱۵. منظور از خلقت دوم، تربیت است.

۳۱۶. شرح و تفسیر آیه یازدهم که به عجول بودن انسان ایراد می‌گیرد. انسان در برابر مقتضیات مزاجی و خلقتی خود چگونه باید باشد؟

۳۱۷. حکمت پیدایش شب و روز در آیه دوازدهم. منظور از شب و روز در قرآن چیست؟

۳۱۸. تشریح کیفیت پیدایش شب و روز در آیه: *يُقَلَّبُ اللَّهُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ* (نور ۴۴)

۳۱۹. مختصری در توضیح اراده.

۳۲۰. تشریح رابطه اسباب و ابزار با اراده انسان یا خداوند متعال. (به عنوان مثال در مورد مکانیسم چرخش

کرات). اگر کارها با اسباب و ابزار انجام می‌گیرد، اراده چه نقشی دارد؟

۳۲۱. شرحی در مورد مجردات و رابطه آن با اراده.

۳۲۲. مجردات، در اختیار انسان و در اختیار خدا چه تفاوتی با هم دارند؟

۳۲۳. تمام هستی با اراده و مشیت خدا کار می‌کند، نه خودبخود. آیا خداوند متعال هستی را مانند ماشینی

ساخته و رها کرده است؟

۳۲۴. تشریح اراده و مشیت خداوند متعال.

۳۲۵. حوادث طبیعت چه به مشیت خدا باشد چه به اراده خدا، در هر حال به نفع انسان است.

۳۲۶. تاویل روز و شب در جامعه انسانی.

۳۲۷. ماهیت کتابت اعمال در آیه ۱۳ و ۱۴.

۳۲۸. تعبیرات از کتابت اعمال متفاوت است ولی معانی و حقیقت آن یک چیز است.

۳۲۹. کیفیت ضبط حوادث در طبیعت و اجزاء آن و ذکر نمونه‌های قرآنی در این مورد مانند داستان هدهد

و مورچگان با حضرت سلیمان ع.

۳۳۰. شرح نحوه حکومت و پادشاهی حضرت سلیمان و امتیاز این نحوه حکومت که آن را در تاریخ ممتاز

کرده است.

۳۳۱. چرا در آیه ۱۳ از کلمه عُنُقِ استفاده کرده است؟

۳۳۲. چرا خداوند متعال روابط نسبی و حسبی را در زندگی آخرتی لغو می‌کند؟

۳۳۳. تناقض در آیاتی مانند: وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى (انعام ۱۶۴) وَإِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ

شَيْءٌ (فاطر ۱۸) يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ (عبس) فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ

يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ × (مومنون) با آیاتی مانند: قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَيَّ أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنِّ

رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا (زمر). که برخی خشونت و برخی رحمت را نوید می‌دهد،

چگونه قابل رفع است؟

۳۳۴. مکانیسم شفاعت چگونه است؟

۳۳۵. ثواب و عقاب از نوع نتیجه قهری عمل است نه از نوع مزد و کیفر.

۳۳۶. این موضوع که ثواب و عقاب آخرتی از نوع نتیجه عمل است چه نتایج با ارزشی به دنبال دارد؟

۳۳۷. اگر نعمت‌های آخرتی از نوع بخشش و عطیه باشد، انسان احساس می‌کند زیر بار منت است که با آیه

لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ (فصلت) انطباق ندارد. خداوند با چه برنامه‌ای عزت انسان را در زندگی بهشتی

حفظ می‌کند؟

۳۳۸. کار به شیوه مزدوری مورد نظر خداوند متعال نیست.

۳۳۹. خداوند همیشه انسان را به رساندن به علم و قدرت خودش وعده می‌دهد. (حدیث نافله)

۳۴۰. حفظ عزت انسان با آیات و دعاهایی که از ائمه رسیده و در آن کرنش و ذلت دیده می‌شود، چگونه

توجیه می‌شود؟

۳۴۱. مختصری در توضیح فقر و غنای ذاتی.

۳۴۲. موجودیت انسان به نتیجه تربیت او و مولود اعمال و افکار اوست نه خلقت او.

۳۴۳. انسانها در قیامت بطور طبیعی در وضعیت زندگی بهشتی یا جهنمی قرار می‌گیرند. سوال و جوابی در

کار نیست.

۳۴۴. وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا (نباء) به چه مفهومی است؟

۳۴۵. مفهوم و مکانیسم شفاعت.

۳۴۶. خلود در جهنم چرا و چگونه؟

۳۴۷. تشریح آیه ۱۵.

۳۴۸. ماهیت بهشت و جهنم.

۳۴۹. شرح جمله: **وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ** در آیه ۱۵.

۳۵۰. آیا پارتی بازی و سفارش کردن اولیاء خدا و انسانهای خوب، در زندگی آخرتی ممکن است؟

۳۵۱. بیان داستانی تمثیلی در امیدواری به عفو خدا.

۳۵۲. آیه: **يَسْأَلُونَ مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَسْأَلُ الْكُفَّارُ مِنَ أَصْحَابِ الْقُبُورِ** (ممتحنه) اشاره می‌کند که عامل خلود در جهنم را یاس آنها معرفی می‌کند.

۳۵۳. جایی که خداوند متعال می‌فرماید از مشرک یا کافر یا منافق نمی‌گذرم یا هدایت نمی‌کنم، از باب عدم امکان عفو است نه اینکه عفو ممکن است ولی خدا عفو نمی‌کند. آیاتی که می‌فرماید خدا این کار را نمی‌کند از باب نشدن است نه نکردن.

۳۵۴. دلیل وجوب ابتلائات. آیا خداوند انسانها را آزمایش و امتحان می‌کند؟

۳۵۵. هر کسی با هر دینی خود بایستی به دین خود احترام بگذارد.

۳۵۶. مخلدین در جهنم.

۳۵۷. داستان عبور علی ع از جهنم. النار و لا عار.

۳۵۸. تقدیر خداوند متعال در باره گناهکاران در سه مرحله انجام می‌گیرد.

۳۵۹. مؤمن ابتلائات و حادثه‌ها را مربوط به خدا می‌داند و کافر مربوط به طبیعت.

۳۶۰. توضیح آیاتی که خدا را به عنوان مانع تراش سر راه هدایت کفار معرفی می‌کند. آیاتی شبیه: **خَتَمَ اللَّهُ**

عَلِي قُلُوبِهِمْ وَ عَلِي سَمْعِهِمْ وَ عَلِي أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ وَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ (بقره ۷) و **وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ**

بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ (بقره ۸۸) و لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَ لَكِن تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي
الصُّدُورِ (حج ۴۶) و وَ جَعَلْنَا عَلَي قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً (انعام ۲۵)

۳۶۱. مرحله سوم تقدیر خدا در مورد گناهکاران و توضیح جمله: فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا در آیه ۱۶.

۳۶۲. هلاکت، یعنی مرگ در حال کفر و گناه برای کسانی مقدر می شود که تقدیرات سه گانه خداوند متعال در مورد آنها نتیجه نمی دهد.

۳۶۳. در آیه هفدهم از هلاکت کسانی که این تقدیرات سه گانه برایشان مقدر شده است، نمونه ذکر می کند.

۳۶۴. در آیه هجدهم به این سؤال پاسخ می دهد که چرا خدا سر راه کافر و گناهکار مانع تراشی نمی کند و یا آنها را به نعمت و ثروت می رساند و بخاطر کفرشان آنها را در فقر و بدبختی قرار نمی دهد.

۳۶۵. توضیح این موضوع که: چرا خداوند به دشمنان خود مال و ثروت می دهد تا آنها از این مال و ثروت سوء استفاده کنند و بیشتر به کفر و گناه ادامه دهند؟

۳۶۶. در آیه بیست و یکم خداوند تفاوت مراتب انسانها را نسبت به یکدیگر در دنیا و آخرت توضیح می دهد. می فرماید درست دقت کن و ببین چگونه بین انسانها تفاوت مراتب قرار داده ایم. بعضی از آنها را بر بعضی دیگر فضیلت داده ایم. نمونه یک چنین برتریها که در دنیا مشاهده می شود در آخرت هم خواهد بود. درجات آخرتی انسانها نسبت به یکدیگر خیلی بهتر و واضح تر است از درجاتی که در دنیا نسبت به یکدیگر دارند. آیا این برتری در خلقت است؟

۳۶۷. توضیح توفیق الهی و برنامه خداوند متعال در ساده گرفتن دین، برای اینکه حداکثر مردم اهل نجات و بهشتی شوند.

۳۶۸. آیا پیدایش فضیلتها و رذیلتها صددرصد به اراده خدا و یا صددرصد به اراده انسان × است؟ (جبر و

اختیار)

۳۶۹. چه عواملی انسان را به کفر و گناه می‌کشاند و چرا این عوامل در وجود انسان خلق شده است؟

۳۷۰. انسان برای غلبه بر عوامل کفر و گناه به چه تجهیزاتی مجهز شده است؟

۳۷۱. إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا (نساء ۷۶) یعنی مکر و سیاست هوای نفس شما در برابر تدبیر و اراده

خداوند متعال بسیار ضعیف است. عوامل حرکت به سمت گناه خیلی ضعیف‌تر از عوامل حرکت به

سمت خوبیهاست.

۳۷۲. خداوند در قرآن از انسان فقط یک خواهش و آرزو انتظار دارد که می‌فرماید: وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ

فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيُكْفُرْ (کهف ۲۹) یعنی فقط مشیت را که همان خواهش درونی می‌باشد

از انسان خواسته است. بقیه را خودش عهده دار شده است.

۳۷۳. تناقض در این دو آیه چگونه رفع می‌شود: وَقَفُّوهُمْ إِنَّهُمْ مَسْئُولُونَ (صافات ۲۴) و آیه: فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْئَلُ

عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌّ (الرحمن).

۳۷۴. داستان مباحثه امام چهارم ع با حسن بصری در مورد بهشتی یا جهنمی شدن انسانها.

۳۷۵. خداوند میلیونها عامل تحریک و تحرک به سوی نجات و ثواب معین فرموده و عوامل کفر و گناه را

بسیار نادر و ضعیف ساخته است. پس غریزه‌های درونی که عامل تحریک و تحرک است در دریای

رحمت خدا مستهلک می‌شود و عاقبت انسان به زندگی بهشتی کشیده می‌شود.

۳۷۶. دلیل نسبت دادن جهنم سازی به کفار.

۳۷۷. تبیین آیات مربوط به آخرالزمان و جنگ هسته‌ای جهانی و قیام امام زمان عج.
۳۷۸. مراتب و درجات و فضیلتها در زندگی دنیا و آخرت.
۳۷۹. شهرتها و برتری‌های زندگی دنیایی، در زندگی آخرتی اعتباری ندارد، در زندگی آخرتی برتریها به میزان وابستگی جمعیتها به یکدیگراست.
۳۸۰. فقیرترین انسانها در عالم آخرت همان کسی است که فقط خودش بهشتی شده و وارد زندگی بهشتی گردیده است. نتوانسته است به کسی خدمت کند تا بتواند از کسی شفاعت کند.
۳۸۱. ترتیب ورود جمعیتها به زندگی آخرتی و بهشت چگونه است؟ به چه دلیل پیامبر اکرم ص می‌فرماید: تا من و امتم وارد بهشت نشویم کسی وارد بهشت نمی‌شود؟
۳۸۲. قیام امام زمان عج قیامت است و بهشت در سایه حکومت ایشان دایر می‌شود.
۳۸۳. تشریح چگونگی زندگی بهشتی. زندگی از طریق ارادی و حاکمیت انسان بر طبیعت اداره می‌شود. صنایع الهی جایگزین صنایع انسانی می‌شود.
۳۸۴. تشریح آیاتی که زندگی بهشتی را توصیف می‌کنند.
۳۸۵. درجات زندگی آخرتی دو نوع سرمایه لازم دارد.
۳۸۶. توصیف مذموم و مخذول در آیه ۲۲ این سوره.
۳۸۷. تشریح حق و حقوق در آیات ۲۳ و ۲۴.
۳۸۸. اگر انسان نباشد هیچ حقی در عالم پیدا نمی‌شود.
۳۸۹. اهمیت انسان در خلقت.

۳۹۰. ورود انسانها به زندگی از طریق توالد و تناسل و وابستگی شدید فرزندان به پدر و مادر برای حفظ

حیات به چه دلیل است؟

۳۹۱. توضیح و تشریح حق پدر و مادر بر فرزندان.

۳۹۲. کلمهٔ أف در این آیه به چه معناست؟

۳۹۳. آزادی مطلق فقط در حال آگاهی مطلق ممکن است.

۳۹۴. چطور ممکن است غضب و رضایت خداوند متعال به غضب و رضایت یک انسان (حضرت زهرا

س) مربوط باشد؟

۳۹۵. رعایت واقعی حقوق بین پدر و مادر و فرزندان فقط در صورتی بطور کامل ممکن است که هر دو

انسان کامل باشند.

۳۹۶. رعایت حق بین خدا و انسان.

۳۹۷. تعریف غفران.

۳۹۸. انسان نمونهٔ تمام عالم آفرینش است.

۳۹۹. افاضه و اضافه.

قسمت سوم

۴۰۰. نتایج دین اسلام که بر اساس آن زندگی بهشتی دایر می‌شود، سه نوع است. (اصول عقاید، فقه و

احکام، اخلاق و فضیلت)

۴۰۱. تشریح ارزش انسان برای انسان.

۴۰۲. غیب چیست؟ (هر آن چیزی که در آینده زمان است)
۴۰۳. اخلاق، هر انسانی را برای دیگر انسانها تبدیل به بینهایت نعمت و لذت می کند.
۴۰۴. تشریح فضایل اخلاقی در آیات ۲۶ تا ۳۸.
۴۰۵. حقوق انسانها بر یکدیگر سه نوع است.
۴۰۶. تعریف تبذیر و اسراف در آیه ۲۷.
۴۰۷. بهترین سرمایه گذاری آن سرمایه گذاری است که سه نوع نتیجه داشته باشد در حالی که اصل سرمایه محفوظ است.
۴۰۸. همه جا سرمایه گذاری در مسیر تولیدات و یا خدمات، مطلوب دین مقدس اسلام است.
۴۰۹. بیان قانون نرخ گذاری در دین مقدس اسلام.
۴۱۰. بیان قانون کرایه ها و اجاره بندی ها در اسلام.
۴۱۱. تعریف کلمه اقتصاد.
۴۱۲. بیان مضرات نرخ گذاری بدون تولید منافع و خدمات و بالا بردن قیمت ها در دین مقدس اسلام.
۴۱۳. تعریف مالکیت در دین اسلام.
۴۱۴. تعریف قساوت قلب.
۴۱۵. بیان نمونه های احتکار که در همه جا و در همه چیز قابل ظهور است.
۴۱۶. بیان علت این که دین مقدس اسلام، استعمال ظروف طلا و نقره را تحریم کرده است.

۴۱۷. هر نوع ثروتی که خداوند متعال آفریده، واجب فرموده است که در راه تولید و کار و کاسبی و منافع صرف گردد.

۴۱۸. دین مقدس اسلام بین انسان‌ها تفاوت کمی و تساوی کیفی قائل است.

۴۱۹. منظور از انفاقی که خداوند در قرآن به آن اشاره دارد چیست؟

۴۲۰. چرا اسلام انفاق مفت و مجانی را نهی کرده است؟

۴۲۱. اثبات این که به برکت پیغمبر اسلام همه انسانها یا اکثریت قریب به اتفاق آنها بهشتی می‌شوند و

برکات وجودی این پیغمبر شامل حال همه کس می‌گردد.

۴۲۲. دو مسئله‌ای که دلیل تسهیل دین خدا و آسان‌گیری احکام خدا معرفی می‌شود چیست؟

۴۲۳. علت نامیده شدن حضرت به رحمت للعالمین چه بود؟

۴۲۴. علت این که پیامبر ص مسأله ولایت خلیفه بعد از خود را ساده گرفت و تحمیل ننمود چه بود؟

۴۲۵. گزارش سعه صدر رسول خدا ص و ائمه اطهار ع در آیه شریفه سوره اسری.

۴۲۶. دستورات اخلاقی در کیفیت انفاق مال و ثروت و کمک‌های اجتماعی به انسان‌ها.

۴۲۷. هدف خدا از خلقت عالم و آدم و کیفیت زندگی بهشتی.

۴۲۸. تفسیر آیه جنات عدن تجری من تحت الانهار.

۴۲۹. بیان دو مسئله‌ای که خداوند متعال جهت حفظ سرمایه و دایر بودن تولیدات بر انسان واجب کرده است.

۴۳۰. هرگز در اداره مردم، خود را از تقدیر خدا جلو نینداز. در اداره مردم چنان باش که خدا آنها را اداره می‌کند.

۴۳۱. تشویق و ترغیب والدین جهت تربیت و به ثمر رساندن فرزندان.

۴۳۲. زندگی آخرت به عکس دنیاست.

۴۳۳. جوهره دین خدا و روح دین خدا و اساس شفاعت، محبت است.

۴۳۴. پاسخ امام صادق ع به این پرسش که آیا در دین محبت لازم است، چیست؟

۴۳۵. شجره وجود انسان تا کجا لازم است رشد کند و قد بکشد؟

۴۳۶. مقایسه رشد کمی و کیفی جامعه بشریت از مسیر تولید مثل با رشد کمی و کیفی پیغمبران.

۴۳۷. بیان امتیاز آخرین نسل، نسبت به نسل‌های نخستین.

۴۳۸. بیان علت تحریم روابط نامشروع.

۴۳۹. منظور خدا از وسعت آسمانی که در تقدیر خداست، وسعت کیفی است نه وسعت کمی. (وَ السَّمَاءَ

بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ - ذاریات)

۴۴۰. تشبیه فضای فهم انسان به فضای عالم.

۴۴۱. خداوند برابر فکر انسان و برابر قدرت فهم انسان سه کتاب آفریده است.

۴۴۲. بلوغ جامعه انسانی چه زمانی است؟

۴۴۳. ایجاد حکومت‌ها و دولت‌ها در جامعه بشریت به عنوان یکی از نیازهای ضروری و طبیعی انسان‌ها

است که در شعاع آن حکومت‌ها حرکت تکاملی داشته باشند.

۴۴۴. خداوند به انسان‌های زمان می‌فهماند که نسل آینده شما تقدیمی‌های شما به عالم آخرت است.
۴۴۵. اقتلو الموذی قبل ان یوذی. یعنی چه.
۴۴۶. انسان‌ها از نظر اینکه به حال یکدیگر نافع هستند و یا مضر، و یا نه نافع و نه هم مضر به سه دسته تقسیم می‌شوند.
۴۴۷. بزرگترین ضرر انسان به انسان‌های دیگر این است که بار زندگی خود را به دوش مردم می‌گذارد و باری از دوش آنها بر نمی‌دارد.
۴۴۸. چگونه هرکس انسانی را به قتل برساند مثل این است که تمامی بشریت را کشته است.
۴۴۹. ضرر قطع صله رحم از فرمایش حضرت زهرا س.
۴۵۰. دلیل اینکه خداوند می‌فرماید: ارزش یک انسان برابر تمامی بشریت است، چیست؟
۴۵۱. انسان‌ها برای یکدیگر ارزش انسانی دارند نه ارزش مادی و مالی.
۴۵۲. بیان مسئله رعایت حق یتیم و مال یتیم.
۴۵۳. بیان داستانی از حضرت زهرا سلام الله علیها در مورد اهمیت تعلیم و تربیت.
۴۵۴. منظور حضرت زهرا س از اشخاص یتیم چه کسانی هستند؟
۴۵۵. ضایع کردن حق یتیمانی که حکومت واقعی و امام واقعی خود را از دست داده‌اند چندین برابر ضیاع حق یتیمانی است که پدر و مادر معمولی خود را از دست داده‌اند.
۴۵۶. قرآن همه جا با ندای فطرت و وجدان همراهی و همگامی دارد.

۴۵۷. حضرت علی ع می‌فرمایند: ما من حرکت الا و تحتاج الی معرفت. یعنی هیچ حرکتی از انسان جایز نیست مگر اینکه پیش از حرکت، آمادگی کامل به مبداء و منتهای آن داشته باشد.
۴۵۸. آیات ۳۷ و ۳۸ این سوره شریفه انسان را از تکبر نهی می‌کند.
۴۵۹. اوامر و نواهی خداوند متعال متناسب با انسان و فطرت و خلقت اوست.
۴۶۰. حکمت احکام از حکم احکام جداست.
۴۶۱. حکمت چهارکلمه است که باکشف آن، علم انسان در موضوعی که حکمت آنرا می‌داند کامل است.
۴۶۲. خداوند متعال در آیه ۴۰، عقیده عیسویت را محکوم می‌کند.
۴۶۳. بین خدا و سایر مخلوقات تفاوت وجودی برقرار است نه برتری مراتبی (وحدت وجود).
۴۶۴. تعریف امام صادق ع در مورد خالق و مخلوق.
۴۶۵. تفاوت تسبیح حالی و تسبیح مقالی.
۴۶۶. تعریف غفران.
۴۶۷. انسان برای شناخت ذات مقدس خداوند متعال و پیدایش معرفت به ذات او از سه راه به سوی این مقصد حرکت نموده است.
۴۶۸. تعریف امام صادق علیه السلام در تعریف خالق و مخلوق.
۴۶۹. تعریف آیات محکمت و متشابهات.
۴۷۰. در آیه: وَ جَاءَ رَبُّكَ وَ الْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا (فجر). آمدن خدا به آمدن یک انسان و صفوف فرشتگان به صفوف سربازان تشبیه شده است.

۴۷۱. تعریف فرشتگان از بیان مولا ع.
۴۷۲. عالم غیب از طریق قیاس با عالم شهود قابل درک نیست.
۴۷۳. اثبات این که همه جا صفات خداوند مانند رحمان و رحیم تا آخر، صفات فعل خداوند متعال است.
۴۷۴. علت نامیده شدن خدا به کلمه خدا و الله چیست؟
۴۷۵. ائمه اطهار ع ایران را حرم چهارم خدا شناخته‌اند.
۴۷۶. خط خداجویی و خدایابی از لوازم وجودی انسان است.
۴۷۷. معرفت ذات بدست خداست نه با فکر و تلاش انسان.
۴۷۸. تعریف کلمه الله و این که چه زمانی حیرت و سرگردانی از وجود انسان برطرف می‌گردد؟
۴۷۹. اثبات این که صفات خدا در انسان‌ها قابل ایجاد است.
۴۸۰. تجهیز و واگذاری تاج و تخت ائمه اطهار ع به دشمنان خود به دلیل عجز و ناتوانی آنهاست یا به دلیل مصلحتی است که به نفع جامعه بشری و حتی همان دشمن تمام می‌شود؟
۴۸۱. الله اسم ذات است، زیرا وضعیت ذاتی خدا نمایش وله و اشتیاق دارد، نه وضعیت فعل او که آفرینندگی باشد.
۴۸۲. اثبات این که بین ذوات مخلوقات با ذات خداوند متعال تشابه تباینی وجود دارد، نه تشابه تجانسی.
۴۸۳. اثبات این که الله اسم ذات است و هیچ کس از خلائق مظهر الوهیت نیست تا با کلمه الله نامگذاری گردد.
۴۸۴. بیان دلیل نامیده شدن ائمه اطهار ع به راسخون در علم، از بیان مولا ع در خطبه اشباح.

۴۸۵. تشبیه انسانهایی که با فکر و نیروی عقل خود می‌خواهند به شهر ذات خدا سفر کنند و از آن ذات منزله و مقدس سری درآورند و کیفیت و کمیتی بشناسند.
۴۸۶. بیان وظیفه بندگان متفکر در ارتباط با ذات خدا از بیان مولا ع.
۴۸۷. چرا ادعاهای بی‌جا که یک انسان در حد یک عالم نیست، ادعا کند که عالم است، گناه کبیره است؟
۴۸۸. تعریف معرفت الله از بیان امام حسین ع.
۴۸۹. دلیل عدم آمرزش مشرک چیست؟
۴۹۰. معنای حقیقی غفران.
۴۹۱. آیا براستی خداوند مؤمنین را بر ایمان و تقوی مجبور می‌کند و کفار را از ایمان و تقوی باز می‌دارد؟!
۴۹۲. هیچ مخلوقی برخلاف خلقت خود نمی‌تواند کاری انجام دهد.
۴۹۳. منظور از حجاب مستور در آیات ۴۵ و ۴۶ چیست؟
۴۹۴. دلیل این که مردم پیدایش زندگی آخرت را بعید یا ممتنع می‌دانند چیست؟
۴۹۵. بر چه مبنایی است که مردم قیامت را دور می‌دانند و خدا خیلی نزدیک می‌داند؟
۴۹۶. تشبیه طی الزمان به طی المکان در آیه ۵۱ سوره شریفه که قیامت را نزدیک می‌داند.
۴۹۷. آیا بعد زمان ملازم بعد مکان است و یا قابل تفکیک است؟
۴۹۸. اثبات این که ابعاد ثلاثه و یا اربعه موجودات مستقلی نیستند که خداوند متعال اول زمان و مکان را بیافریند بعد در این زمان و مکان مخلوقی را خلق کند.

۴۹۹. خداوند چگونه زمان و مکانی را که ملازم شیئی متحرک و حادث است به لغویت می کشاند یعنی

طول مسافت آنرا به قصر و کوتاهی می کشاند و یا قصر مدت را طولانی می نماید؟ کیفیت قلب

ماهیت آن چگونه است؟ (مفهوم نسبت در مکان و زمان)

۵۰۰. تعریف حرکت به عنوان نیرویی که در وجود متحرک قرار می گیرد.

۵۰۱. بیان اهمیت دین علمی.

۵۰۲. خداوند متعال می فرماید: *قَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ*. ما انسان را در بهترین تقویم و قوام و در

اعتدال کامل خلق کردیم.

۵۰۳. علت این که کلمه بشر به عنوان اسم ابتدایی روی انسان گذاشته شد چه بود؟ (تعریف بشر)

۵۰۴. لغات جن و انس از چه بابت روی انسان گذاشته شده است؟

۵۰۵. اثبات این که جن و انس هر دو از نوع انسان هستند.

۵۰۶. معرفی عوامل وسوسه گر یا وسوسه شده.

۵۰۷. تعریف امیرالمؤمنین از اکثریت مستضعف بنام همج الرعاع.

۵۰۸. حکمت مهلت دادن خدا به سه طایفه شیاطین (مال و ثروت، نفس انسانی، انسانها) چیست؟

۵۰۹. اثبات این که همه چیزمربوط به مشیت خداست.

۵۱۰. چگونه مشیت خدا به کفر و گناه انسان و یا قتل اولیاء خدا و یا حکومت دشمنان خدا تعلق می گیرد؟

(اجازه دادن و خواستن خدا، با عمل کردن خدا فرق دارد - مشیت و اراده)

۵۱۱. بیان اهمیت علم و معرفت و دانائی، بعنوان مقدمه توانائی.

۵۱۲. بیان دلیل این که آزادی مطلق در دنیا محال است.

۵۱۳. حکمت میلیون‌ها حادثه و مصیبت که سر انسان یا جامعه می‌آید این است که آنها را به دانائی و توانائی می‌رساند.

۵۱۴. تنها عاملی که آزادی مطلق و نظام مطلق بوجود می‌آورد علم و معرفت است.

۵۱۵. اثبات این که عالم و آدم منحصر به همین کره زمین نیست بلکه عوالم، بسیار است. (جهان‌های موازی)

۵۱۶. تنها موجودی که به عالم خلقت معنا می‌دهد و با بودن آن موجود، همه این تشکیلات لازم و واجب می‌شود فقط انسان است.

۵۱۷. آیا آدم‌ها در آن عالم‌ها مانند آدم‌ها در همین عالم‌اند و تجهیزاتی که برای آن عالم‌ها و آدم‌ها خلق

شده مانند تجهیزاتی است که برای این عالم و آدم خلق شده و یا ممکن است با یکدیگر تفاوت داشته باشند؟

۵۱۸. اثبات این که خلقت انسان، کاملترین هندسه است.

۵۱۹. تفاوت عظیم و عجیب بین انسان‌ها از کجا بوجود می‌آید که یک نفر انسان از هر حیوان نجسی

نجس‌تر و بدتر شناخته می‌شود و انسانی دیگر آنچنان پاک و منزّه که جانشین خدا واقع می‌شود و

طهارتی نمونه طهارت خدا پیدا می‌کند؟

۵۲۰. اثبات این که هر کاری به دو نیروی داخلی و خارجی نیازمند است.

۵۲۱. ضعف و قدرت وجودی انسان به اراده خداوند متعال است، چه تغذیه انسان خوب باشد و یا بد

باشد.

۵۲۲. مشیت و آزادی انسان از نظر خلقت با خداوند است، ولیکن کار زدن آن با انسان است.
۵۲۳. تفاوت پیغمبران با یکدیگر و برتری بعضی بر بعضی دیگر در چیست؟
۵۲۴. توقف و قناعت به آنچه خداوند در اختیار انسان گذاشته (در حرکت تکاملی)، شرک شناخته شده است.
۵۲۵. بیان اهمیت دعا در اسلام از نگاه امام صادق ع.
۵۲۶. ادراک شرک و فهمیدن این حقیقت که انسان در چه زمانی موحد و در چه زمانی مشرک است، مخفی‌تر از ردّ پای مورچه روی سنگ بسیار سخت و صاف آنهم در شب تاریک است.
۵۲۷. توصیف وضعیت مردم در آخرالزمان.
۵۲۸. بیان داستان دانیال پیغمبر و بخت‌النصر، پادشاه آن زمان در مورد کیفیت سرنوشت پادشاهان و قدرتمندان تاریخ.
۵۲۹. بیان آیاتی که وضعیت مردم را پیش از ظهور امام زمان مشخص می‌کند.
۵۳۰. دین اسلام در سیاست جهانی، خود را خط مستقیم تعریف می‌کند.
۵۳۱. تأویل قرآن، معانی انسانی قرآن است نه معانی طبیعی آن.
۵۳۲. اثبات این که روز قیام امام عج زمان روز تأویل قرآن است.
۵۳۳. خدائی که اینهمه قدرت و عظمت دارد، چه دلیلی دارد که اینهمه انسانها را در مضیقه قرارداد و آنها را اسیر علت و معلول‌های طبیعت بنماید؟
۵۳۴. خواب حضرت رسول اکرم ص راجع به آینده دین خود.

۵۳۵. بیان حرکتی که در آیه ۶۰: وَ نُخَوِّفُهُمْ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا ، طغیان کبیر نام گرفت.
۵۳۶. تعریف کلمه نَجَس و نَجَس. بیان منظور خداوند از آیه: أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ (اعراف - ۱۸۰). (تعریف چهار طایفه جن و ابلیس و کافر و منافق)
۵۳۸. بیان زبان حال شیطان با خدا در سرپیچی از فرمان خدا و عدم سجده به آدم.
۵۳۹. منظور از این که مؤمنین و متقین از جنس خاک خلق شدند و شیاطین از جنس آتش چیست؟
۵۴۰. بندگان خدا باید به چه سرمایه‌ای مجهز باشند که شیاطین و ابرقدرت‌ها نتوانند بر آنها مسلط شوند؟
۵۴۱. بیان نیروهای باطنی موجودات از بیان امام صادق ع.
۵۴۲. بیان اهمیت روح ایمان در شخص مؤمن.
۵۴۳. انسان بسیار ناسپاس است.
۵۴۴. بیان لطیفه کشتی و دریا در حکمت قرآن.
۵۴۵. حضرت رسول اکرم (ص) دخترش زهرا را که منبع علوم الهی است با کلمه حوض کوثر تعریف می‌کند، منظور از حوض کوثر چیست؟
۵۴۶. خالق طبیعت و خدای عالم بعنوان استادی است که فهم کلمات را به ما یاد می‌دهد.
۵۴۷. معرفی چهار کلمه حکمت.
۵۴۸. تأویل دریا و حوض کوثر در منطق قرآن.
۵۴۹. تعریف کلمه ایمان و این که ایمان چه زمانی برای انسان حاصل می‌شود؟

۵۵۰. معرفی سه امتیازی که خداوند برای بنی آدم قائل شده است.
۵۵۱. اثبات برتری صورت و قیافه انسان نسبت به سایر مخلوقات.
۵۵۲. اثبات این که ذات مقدس خداوند متعال یک حقیقت بی نهایت لطیف و مجرد است.
۵۵۳. علت این که خداوند انسان را مستحق کرامت دانسته و به او اعتنا نموده چیست؟
۵۵۴. روح ایمان و حکمت، سند ابدیت کسانی است که به آن مجهز می شوند.
۵۵۵. بیان کیفیت نظامات اجتماعی عالم آخرت.
۵۵۶. توضیح مفهوم شفاعت.
۵۵۷. معنای باطنی و عمیق آیه: فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ (الحاقه)، دادن نامه عمل به دست راست چیست؟
۵۵۸. خداوند می فرماید: هرکس در این دنیا کور باشد حقیقت حق را درک نکند و حاضر به درک حقانیت حق نباشد در آخرت هم کور محسور می شود. منظور از این کوری چیست؟
۵۵۹. بیان رأفت و رحمت خدا نسبت به بندگان توبه کار.
۵۶۰. اثبات این که گرایش به حق و توبه تائبین در این دنیا خیلی روانتر و آسانتر است نسبت به آخرت.
۵۶۱. مشخصات دین کامل خدا چیست؟
۵۶۲. علت این که خداوند به پیغمبر خود هشدار می دهد که در ترسیم دین و تعلیمات قرآن جانب مردم را رعایت نکند که به خواهش آنها کمتر یا زیاده تر بگوید چیست؟
۵۶۳. مسئله ابلاغ ولایت و زعامت ائمه اطهار علیهم السلام بعنوان یکی از مسایل بسیار مشکل و سنگین برای حضرت رسول ص بود.

۵۶۴. بیان مسأله معروف سدّ ابواب.
۵۶۵. بیان اهمیت معارف و تعلیمات ائمه اطهار ع در اسلام.
۵۶۶. یکی از مسایل اسلامی و قرآنی این است که چه کسانی در عالم حق حیات دارند و چه کسانی حق حیات ندارند.
۵۶۷. بیان دستوراتی راجع به ظاهر اوقات نماز.
۵۶۸. بیان حکمت پنج وقت نماز و فواید آن.
۵۶۹. بیان دستور نافله شب و نمازهای مستحبی.
۵۷۰. دین مقدس اسلام همه جا ترقی و تکامل انسانها را در مسیر خواهش و نیایش قراردادده است.
۵۷۱. کلید موفقیت انسان برای گشایش تمامی درهای بسته، علم و دانش است.
۵۷۲. بیان اهداف خداوند متعال به عنوان استاد و انسانها به عنوان شاگرد.
۵۷۳. بیان خواصّ دعاها و عبادات.
۵۷۴. تشکیلات کفار در نمایشهای دنیائی مانند سراب بیابان است.
۵۷۵. اثبات این که مرگ شما با خودکشی انجام شده، یعنی غافلانه و جاهلانه خود را کشته‌اید.
۵۷۶. حکمت این که جلوه اسلام و قرآن علی‌رغم میل دشمنان بیشتر و زیادت‌تر شده است چیست؟
۵۷۷. تفاوت معالجه با دارو و معالجه با شفا. (اسلام معالجه با شفاست و فرهنگ کفر، معالجه با دارو)
۵۷۸. کیفیت احاطه وجودی خداوند بر ظاهر و باطن عالم.
۵۷۹. بیان منظور خداوند از آیه: جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا (بقره - ۱۴۳).

۵۸۰. اثبات این که عالم خلقت متناهی است.
۵۸۱. منظور از شفا در آیات قرآن چیست؟
۵۸۲. علت این که خداوند می‌فرماید: قرآن برای مؤمن شفا است و برای کافر مرض است، چیست؟
۵۸۳. علت عدم اعتنای خدا به فرد کافر و منافق چیست؟
۵۸۴. کلید فرار از کفر و حرکت به سمت ایمان، خواهش درونی است.
۵۸۵. بیان ضرورت خلقت دو نیروی شهوت و غضب در انسان.
۵۸۶. انسان‌ها در برابر دعوت الهی دو حالت پیدا می‌کنند.
۵۸۷. پاسخ خداوند متعال در اطراف شناخت حقیقت روح.
۵۸۸. انسان در وجود خود مجهز به سه سرمایه (ماده، روح، علم) در طول یکدیگر است نه در عرض یکدیگر.
۵۸۹. تعریف تزاحم و تعانی به عنوان خواص ماده.
۵۹۰. اثبات این که ماده در ذات خود حقیقتی انفصالی است نه اتصالی.
۵۹۱. برهان تعدد اصول آفرینش. (ماده و روح)
۵۹۲. تعریف کلمه جعل و اقسام آن.
۵۹۳. بیان صفات و خصوصیات نور در هستی و عناوین مختلف آن.
۵۹۴. خداوند در آیه ۸۵ می‌فرماید: قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي. روح از عالم امر است، عالم امر کجاست؟
۵۹۵. بیان علت این که خداوند به اسباب و ابزار توسلی نیاز ندارد.

۵۹۶. چرا خداوند می‌فرماید روح از عالم امر است؟
۵۹۷. بیان چگونگی خواب دیدن.
۵۹۸. موجودیت شخص پیغمبر از سه قسم متباین (جسم، روح، نفس) ایجاد شده است.
۵۹۹. بیان علت عظمت و برتری شخص پیامبر ص.
۶۰۰. بیان سه نوع قضاوت ابتدائی و قضاوت فقههرائی و قضاوت نهائی در مورد قرآن.
۶۰۱. قرآن در دنیای علم و مکتب و نمایشگاه فصاحت و بلاغت و دانشگاه علم و حکمت، صنعت خداوند متعال است.
۶۰۲. نمونه قواعد صرف و نحو در ادبیات عرب در هیچ زبانی نیست و اگر هم مختصری هست به تقلید از ادبیات عرب بوجود آمده.
۶۰۳. لغات عربی و قرآنی در سه جهت از نوع اعجاز است.
۶۰۴. اثبات این که قرآن از نظر لغات و ادبیات و همچنین از نظر سبک و بیان معجزه است.
۶۰۵. توضیح آیات ۹۰ تا ۹۳، در مورد خواهش‌های سفیهانه و احمقانه مردم از رسول خدا ص و تبیین این که ما چگونه بایستی از این انسانهای بزرگوار درخواست و خواهش داشته باشیم.
۶۰۶. انتخابات خداوند متعال همه جا بر پایه لیاقت و استعداد است.
۶۰۷. بیان هدف خداوند از خلقت انسان‌ها.
۶۰۸. حکمت قرار دادن پیغمبران در هر امت.

۶۰۹. آیا ثواب و عقاب به دست خدا و اولیاء خداست که اگر کسی از آنها اطاعت کند به او ثروت و

قدرت برسانند و اگر معصیت کند او را مجازات نمایند؟

۶۱۰. پیغمبر اکرم (ص) دنیا را به صورت مزرعه تعریف می کند و میفرماید: الدنیا مزرعه الاخره. چگونه دنیا

کشتگاه عالم آخرت است؟

۶۱۱. منظور از دو درخت زقوم و طوبی در قرآن چیست؟

۶۱۲. بزرگترین عامل کفر همین انکار قدرت خدا و انکار زندگی آخرت است.

۶۱۳. بیان منطق کفر کفار.

۶۱۴. بیان علت جود و سخاوت خدا در مقابل بخل و خساست انسان.

۶۱۵. اثبات این که تمام مخلوقات خدا قابل شماره و اشاره اند و محدود ولی کلمات خدا نامحدودند،

منظور از این کلمات چیست؟

۶۱۶. بیان حوادث تاریخ مربوط به موسی و فرعون .

۶۱۷. بیان تفاوت سحر و معجزه.

۶۱۸. بیان استدلال سوفسطائیان پیرامون اطراف خود.

۶۱۹. گاهی جهل آنقدر بر انسان حاکم می شود که انسان خودش را هم نمی شناسد.

۶۲۰. نحوه از بین بردن تمام تشکیلات و تجهیزاتی که فرعون خود را مجهز به آن همه ثروتها و قدرتها

نموده بود.

۶۲۱. علت این که خداوند امت موسی ع را غریبون خطاب کرد چه بود؟

۶۲۲. در زندگی قیامت و آخرت یهودیت نیز مانند سایر ملت‌ها به سه دسته، دو اقلیت و یک اکثریت تقسیم می‌شوند.

۶۲۳. بیان حدیث امام ششم (ع) در تعریف اکثریت ضعیف العقل.

۶۲۴. داستان عفو و گذشت در زندگی آخرت چگونه است؟

۶۲۵. خداوند می‌فرماید همانطوری که نزول قرآن به اراده من است، پرورش قرآنی و ایمانی هم به اراده من واقع می‌شود.

۶۲۶. عذاب جهنم عذابی نیست که خدا به اراده خود بسازد و آنها را معذب کند بلکه عذابی است که با علم و عمل خود می‌سازند و گرفتار آن می‌شوند.

۶۲۷. علت این که اسم کتاب خدا را قرآن گذاشتند چه بود؟

۶۲۸. خداوند به رسولش دستور می‌دهد که آیات قرآن را آرام آرام و کم کم بدون عجله و شتاب بخوان، تا افکار مردم و عقل و شعور آنها را پیرورانند.

۶۲۹. یک وجه تمایز قرآن با سایر کتب، برانگیختن حسّ خضوع و خشوع انسان است.

۶۳۰. علم به آیات قرآن بعد از شنیدن قرآن و یا خواندن آن به انسان داده می‌شود و یا پیش از شنیدن و خواندن قرآن؟

۶۳۱. شخص تائب چه کسی است؟

۶۳۲. آیا ابتدا توفیق الهی نصیب انسان می‌شود و بعد انسان توبه می‌کند یا ابتدا انسان توبه می‌کند بعد توفیق الهی نصیبش می‌شود؟

۶۳۳. انسان در ارتباط با مشاهده و مطالعه آیات قرآن سه حالت روانی پیدا می‌کند که در دو حال توفیق

نصیبش می‌شود و در یک حال خیر.

۶۳۴. تعریف حالات تکاملی - ایمانی انسان از ابتدائی که در حد صفر است و گرایش قلبی به قبول حق

پیدا می‌کند تا انتهائی که در برابر عظمت خدا خاضع و خاشع می‌گردد.

۶۳۵. خشوع به معنای ترسیدن نیست، بلکه به معنای احساس عظمت خداست.

۶۳۶. انسان‌ها در ارتباط با قبول حق و یا ردّ حق به سه قسمت تقسیم شده‌اند.

۶۳۷. فرشتگان نیروهای بسیار لطیف و مجردی هستند که خداوند آنها را در خلقت و آفرینش اسباب و

ابزار دست خود قرار می‌دهد.

۶۳۸. خداوند خود را با جمله لایشغله شان عن شان تعریف می‌کند.

۶۳۹. آیه کن فیکون مربوط به سرعت فعل خداوند متعال است نه اینکه بدون اسباب و ابزار، صنعتی را

بسازد.

۶۴۰. اثبات این که کسانی که توسل به ائمه اطهار علیهم السلام را جایز نمی‌دانند یا این توسل را به معنای

شرک معرفی می‌کنند در اشتباهند.

۶۴۱. دلیل جهر و اخفات در نمازهای شبانه روزی چیست؟

۶۴۲. علت این که خداوند در آیه شریفه به رسول اکرم دستور می‌دهد که ولایت علی علیه السلام و ائمه

اطهار را با جبر و اکراه و تهدید و تطمیع تحمیل نکن و همین قدر ولایت آنها را اعلام کن و بگو: من

کنت مولاه فهذا علی مولاه، چیست؟

۶۴۳. ذکر سه مطلب در تعریف خدا و دعوت او از بیان پیغمبر اکرم ص.

۶۴۴. منظور از ولی الله چه کسی است؟

۶۴۵. کلمه تکبیرا بعد از امر به تکبیر در آیه آخر این سوره شریفه مشعر به چه حقیقتی است؟